

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و سی و هفتم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۰/۳/۲۸ مشتمل بر رسیدگی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: رسیدگی به لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در شورای حمل و نقل ریلی کشورهای مستقل مشترک المنافع.

الف، بند ۳ : شورا مطابق ... و بر اساس قوانین کشورهای مستقل مشترک المنافع

بررسی: عمل نمودن بر اساس قوانین کشورهای مستقل مشترک المنافع ابهام دارد و اگر منظور از این لایحه آن است که جمهوری اسلامی ایران نیز داخل در مجموعه و عنوان «کشورهای مستقل مشترک المنافع» می‌گردد اشکالی در بین نمی‌باشد و مراد آن است که هر کشور عضو، ملتزم به قوانین مربوط به خود می‌باشد. و اگر منظور از لایحه این است که جمهوری اسلامی ایران داخل این مجموعه و عنوان نمی‌باشد - هر چند یکی از اعضای شورای حمل و نقل ریلی کشورهای مستقل مشترک المنافع می‌باشد - عمل نمودن بر اساس قوانین کشورهای مستقل مشترک المنافع خلاف شرع می‌باشد زیرا ملتزم شدن ایران به قوانین آن کشورها با توجه به وجود قوانین خلاف شرع در بین قوانین آنان، خلاف شرع می‌باشد.

ب : اهداف و وظائف اصلی شورا

بررسی: نظر بعضی از اعضای این بود که وظائف مختلف این شورا از جمله تنظیم شرائط و اصول فعالیت راه آهن و مصوبات مختلف مذکور در بندهای متعدد این مورد (مورد ب) اطلاق داشته و یا لأقل ابهام داشته و چه بسا شامل قانون گذاری نیز می‌گردد و اجازه قانون گذاری توسط کشورهای دیگر در مورد ایران، خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد و با توجه به اینکه در این قوانین، قوانین خلاف شرع نیز می‌باشد فلذا خلاف شرع و خلاف اصل چهارم قانون اساسی نیز می‌باشد. ان قلت: بر اساس بند (۱۶) این لایحه جمهوری اسلامی ایران می‌تواند نسبت به قوانین و مصوبات خلاف شرع نظر منفی داده و در نتیجه ملزم به عمل به آن نباشد.

قلت: این مطلب هر چند در مواردی که توجه به خلاف شرع بودن مصوبات می‌گردد متین است الا اینکه در فرضی که توجه به خلاف شرع بودن آن نمی‌شود و در نتیجه نظر منفی نسبت به مصوبه اعلام نمی‌گردد مشکل‌زا می‌باشد زیرا در اینگونه موارد - هر چند خلاف شرع باشد - مصوبه مذکور لازم‌الاتباع می‌باشد.

شماره: ... ۹۰/ف/۴۱۳
تاریخ: ... ۱۳۹۰/۰۴/۰۸
پیوست: صلوات

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که منظور از موارد مختلف مورد اشاره در این قسمت قانون گذاری نمی باشد بلکه منظور وضع آیین نامه اجرائی بر اساس قوانین کشورهای عضو می باشد و لذا قانون گذاری در میان نمی باشد تا مخالفت با اصل ۸۵ یا ۴ قانون اساسی لازم آید.

همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که بر فرض که قبول نمائیم که مراد از موارد مذکور نوعی قانون گذاری می باشد لکن این قوانین، قانون بین دولتها می باشد و ایران ملزم به عمل به آن است نه اینکه قانون گذاری در مورد ایران باشد البته ممکن است از قسمت اخیر چنین جواب داده شود که بالاخره این شورا قوانینی را در مورد کشورها از جمله کشور جمهوری اسلامی ایران وضع می نماید و لذا خلاف اصل ۸۵ می باشد.

سیدحسین طاهری خرم آبادی
رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان